

بیک بین الملل

پایش و پویش جهانی دانشگاه فرهنگیان

شماره‌های ۵-۶

پاییز و زمستان ۱۳۹۶

نشریه داخلی مدیریت همکاری‌های علمی بین‌المللی دانشگاه فرهنگیان

همکاران این شماره

دکتر حسین خنیفر (رئیس دانشگاه فرهنگیان)
دکتر فرهاد قربان‌دوردی نژاد (مدیر همکاری‌های علمی بین‌المللی دانشگاه فرهنگیان)
دکتر عبدالله کریم زاده (مدیر داخلی نشریه - کارشناس مدیریت همکاری‌های علمی بین‌المللی)
دکتر رضا کچوئیان (مدیر بالندگی حرفه ای منابع انسانی دانشگاه فرهنگیان)
دکتر حسین بشیرنژاد (عضو هیئت علمی دانشگاه فرهنگیان استان مازندران)
حسن کلاته (رئیس گروه همکاری‌های دوجانبه علمی وزارت علوم)
محمد واشقانی فراهانی (کارشناس مدیریت همکاری‌های علمی بین‌المللی)
مهرناز احمدی (رئیس دفتر معاونت دانشجویی دانشگاه فرهنگیان)
مهرداد رحیمی مقدم (کارشناس ارشد مطالعات ترجمه، دانشگاه تهران)
مریم ترابی سرشکی (فارغ التحصیل دبیری زبان دانشگاه فرهنگیان)
حسین پاینده (فارغ التحصیل دبیری فیزیک دانشگاه فرهنگیان)

پیشنهادها و درخواست همکاری با پیک بین‌الملل

از کلیه اعضای محترم هیئت علمی، دانشجو معلمان و کارکنان دانشگاه فرهنگیان درخواست می‌شود مطالب و پیشنهادهای مرتبط با حوزه بین‌الملل را به آدرس زیر ارسال نمایند.

international@cfu.ac.ir

درباره «پیک بین‌الملل»

«پیک بین‌الملل» نشریه مدیریت همکاری‌های علمی بین‌المللی دانشگاه فرهنگیان است که قصد دارد در کنار انعکاس فعالیت‌های بین‌المللی دانشگاه فرهنگیان به پایش و پویای جهانی حوزه تربیت معلم بپردازد. با توجه به این هدف، پیک دارای دو بخش اصلی تحت عنوان «پایش جهانی» و «پویای جهانی» است. پایش معطوف به رصد نوآوری‌های تربیت معلم در جهان، انجمن‌ها، شبکه‌ها و سازمان‌های فعال در حوزه تربیت معلم است و پویای به انعکاس خبرها و فعالیت‌های بین‌المللی دانشگاه فرهنگیان اختصاص دارد.

آنچه در این شماره می‌خوانید:

یادداشت سردبیر مهمان با عنوان «دانشگاه فرهنگیان در مسیر توسعه بین‌المللی» - دکتر حسین خنیفر

پایش جهانی

- * پارادایم «بومی-جهانی سازی» مدلی مطلوب برای بین‌المللی سازی دانشگاه‌ها - دکتر عبدالله کریم زاده
- * نظام تربیت معلم در ترکیه - مهرناز احمدی
- * پایگاه‌های تخصصی حوزه تربیت معلم - مهرداد رحیمی مقدم
- * جایزه جهانی معلم - محمد واشقانی فراهانی
- * معرفی کتاب «مدارس خلاق: انقلابی مردمی که آموزش و پرورش را متحول می‌سازد» - مریم ترابی سرشکی

پویای جهانی

- * مصاحبه با آقای حسن کلاته، رئیس گروه همکاری‌های دوجانبه علمی وزارت علوم پیرامون بین‌المللی سازی دانشگاه فرهنگیان - دکتر عبدالله کریم زاده
- * نخستین سمپوزیوم بین‌المللی تربیت معلم تطبیقی دانشگاه فرهنگیان - دکتر رضا کچوئیان جوادی
- * روایتی از پویای بین‌المللی اساتید دانشگاه فرهنگیان - دکتر حسین بشیرنژاد
- * حضور دانشگاه فرهنگیان در دوازدهمین نشست بین‌الملل دانشگاه‌های منتخب کشور - دکتر فرهاد قربان‌دوردی نژاد
- * پیوستن انجمن دانشجویان فیزیک دانشگاه فرهنگیان به انجمن جهانی دانشجویان فیزیک - امیر حسین پاینده

دانشگاه فرهنگیان در مسیر توسعه بین المللی

یادداشت سردبیر مهمان - دکتر حسین خنیفر، رئیس دانشگاه فرهنگیان

«بین المللی سازی دانشگاه» فرایندی است که در دهه های اخیر در دستور کار نظام آموزش عالی کشور قرار گرفته و به یک شاخص مهم در رتبه بندی دانشگاه ها تبدیل شده است. به موازات این پروژه، جریان موسوم به «بین المللی شدن دانشگاه» قرار دارد که از پیامدهای موج جهانی شدن است و در آن کنترل و اراده دست خود ما نیست، بلکه فناوری های اطلاعات و ارتباطات عملاً ابتکار عمل را برای هدایت این جریان به دست گرفته اند. اگر برنامه ریزی صحیح برای مواجهه خردمندانه، عالمانه و نقادانه با این جریان نداشته باشیم، خواسته یا ناخواسته تحت تأثیر این موج قرار خواهیم گرفت و آن گاه با چالش هایی کلان مواجه خواهیم شد.

برای مدیریت صحیح این چالش، پروژه «بین المللی سازی دانشگاه ها» مورد تأکید سیاست گذاران آموزش عالی قرار گرفته و در اسناد بالادستی کشور از جمله در سند تحول بنیادین آموزش عالی به این مهم اشاره شده است. برای مثال در بخش راهبردهای کلان این سند در بند ۱۴ بر «حضور فعال و سازنده در صحنه های بین المللی و منطقه ای» تأکید شده و همچنین در فصل سوم این سند که به چشم انداز نظام تعلیم و تربیت کشور در افق ۱۴۰۴ معطوف است، به «تعامل سازنده و مؤثر با نظام های تعلیم و تربیتی در سطح جهان» اشاره شده است. این مهم البته با حفظ اصول و مبانی فرهنگی و مهم تر از همه اصالت دینی و ارزشی همراه خواهد بود.

از طرفی، اگر دانشگاه به سمت بین المللی سازی هوشمندانه نرود و در بدنه دانشگاه اراده ای برای این کار وجود نداشته باشد، از گردونه رقابت برای قرار گرفتن در ردیف دانشگاه های طراز اول کشور خارج می شود. بین المللی سازی لازمه دانشگاه های طراز اول و قطب کشور است. روزآمدی علمی یکی از بزرگ ترین دستاوردهای فرایند بین المللی سازی است که می تواند باعث ارتقای علمی دانشگاه شود و رضایتمندی علمی اساتید و دانشجومعلمان دانشگاه را در پی داشته باشد. خوشبختانه، بستر توسعه همکاری های علمی بین المللی در اساسنامه

تفاهم نامه های همکاری های علمی بین المللی که دانشگاه فرهنگیان در سالیان گذشته با کشورهای مختلف منعقد کرده در دوره جدید مدیریتی با دقت و مطالعه و بررسی اهداف این فعالیت ها به پیش خواهد رفت و بعد از اطمینان از مفاد تفاهمنامه ها و انتظارات طرف مقابل و عدم منافات با فرهنگ بومی و ارزشی، مشارکت با این مؤسسات و مراکز و کنسرسیوم های بین المللی تداوم خواهد یافت. در کنار این مشارکت ها رصد مداوم و دقت های لازم را انجام می دهیم.

ان شالله به زودی شاهد تصویب «برنامه جامع راهبردی بین المللی سازی دانشگاه فرهنگیان» با اهداف جدید خواهیم بود. نشریه «بیک بین الملل» دانشگاه فرهنگیان که به پایش و پویش بین المللی دانشگاه فرهنگیان می پردازد، می تواند در مسیر توسعه بین المللی دانشگاه با حفظ اصول و قواعد و مبانی بومی و فرهنگی نقش آفرینی کند.

و برنامه راهبردی دانشگاه فرهنگیان نیز فراهم شده و با هوشمندی نسبت به برخی از تشکلهای مشکوک بین المللی و اهداف آن رصد مداوم انجام می دهد و در این راستا تاکنون اقدامات و گام های خوبی برداشته شده است.

**تفاهم نامه های
همکاری های علمی
بین المللی که دانشگاه
فرهنگیان در سالیان
گذشته با کشورهای
مختلف منعقد کرده در
دوره جدید مدیریتی با
دقت و مطالعه و بررسی
اهداف این فعالیت ها به
پیش خواهد**

پارادایم «بومی - جهانی سازی» مدلی مطلوب برای بین‌المللی سازی دانشگاه‌ها

دکتر عبدالله کریم زاده
مدیر داخلی نشریه و کارشناس
مدیریت همکاری‌های علمی بین‌المللی

از آن زمان که جوزف نای تئوری «قدرت هوشمند» را مطرح ساخت، رهبران سیاسی جهان با جدیت این تئوری را در دستور کار خود قرار داده‌اند. به موجب این تئوری، دولت‌ها برای پیشبرد اراده سیاسی خود باید آمیزه‌ای از قدرت سخت و قدرت نرم را به کار بگیرند. به عبارت دیگر، برای تحقق سیاست‌های مورد نظر، استفاده صرف از قدرت نرم یا قدرت سخت مؤثر نیست و هوشمندانه باید آمیزه‌ای از این دو قدرت را به کار گرفت. جوزف نای ابزارهای نظامی و اقتصادی را قدرت سخت و ابزارهای ایدئولوژیک، آکادمیک و فرهنگی را قدرت نرم تعریف می‌کند. از نظر جوزف نای دولت کارآمد دولتی است که بتواند با به کارگیری قدرت هوشمندانه ذهن‌ها و قلب‌های ملت‌ها را تصرف کند و این امر فقط با تقویت همزمان ابزارهای سخت و نرم امکان پذیر می‌شود.

بررسی سند چشم انداز بیست ساله جمهوری اسلامی ایران نشان می‌دهد که افق چشم انداز ایران در سال ۱۴۰۴ با تئوری

قدرت هوشمند همسویی دارد، چرا که در این سند تقویت همزمان هر دو قدرت سخت و نرم مورد تأکید قرار گرفته است و در افق این چشم انداز ایران باید به قدرت اقتصادی و علمی منطقه تبدیل شود. دست اندرکاران آموزش عالی کشور برای تحقق این افق مورد انتظار با توجه به اسناد بالا دستی کشور چند تئوری را در دستور کار خود قرار داده است که در میان آن‌ها دو پارادایم غالب قابل شناسایی است: (۱) پارادایم بومی سازی (۲) پارادایم بین‌المللی سازی. به موجب پارادایم اول که همزمان با انقلاب فرهنگی کلید خورد، دانشگاه‌های کشور برای رشد و تعالی کشور باید بتوانند ضمن تولید علم بومی، دانش غربی‌ها را متناسب با مختصات ایرانی و اسلامی بومی سازی کنند. این پارادایم همچنین با عنوان «اسلامی شدن دانشگاه‌ها» مطرح شده است و جهت گیری تئوریک آن همان سکولارزدایی از گفتمان دانش غربی است.

همچنین به موجب پارادایم دوم که در واکنش به موج جهانی شدن کلید خورده است، دانشگاه‌های کشور باید زیرساخت‌های لازم برای بین‌المللی سازی را مهیا کنند تا

بتوانند از گزند پیامدهای مخرب جهانی شدن در امان بمانند و در عین حال با دانشگاه‌های جهان به رقابت بپردازند. این پارادایم گاهی با عنوان «دیپلماسی علمی» نیز شناخته شده است.

در این میان می‌توان به پارادایم سومی هم اشاره کرد که بر اساس نظریه «بومی - جهانی شدن» رولاند رابرتسون شکل گرفته است. این پارادایم ضمن تأکید بر ارزش‌های بومی در واکنش به موج جهانی شدن، بر جنبه بین‌المللی سازی نیز تأکید می‌ورزد و بر دو فرضیه زیر استوار است:

(۱) دانشگاه‌های هر کشوری هویت مختص به خود را شکل داده‌اند و این امر موجب پدید آمدن دانشگاه‌های متنوع در سطح جهان شده است. این تنوع به هیچ وجه نباید فدای جهانی شدن شود. ولی موج کنونی جهانی شدن هم اجتناب ناپذیر است و باید در برابر آن تدبیر کرد.

(۲) بین‌المللی سازی دانشگاه به این معنا نیست که دانشگاه‌ها باید ارزش‌های بومی خود را کم رنگ جلوه دهند، بلکه به این معناست که باید جهانی فکر کنیم و بومی عمل کنیم.

البته آنچه در بین‌المللی سازی دانشگاه‌ها نباید مغفول بماند، این است که بین‌المللی سازی یک پروسه است، نه یک هدف یا مقصد. بنابراین، برای بررسی هدف بین‌المللی سازی، باید هدف دانشگاه‌ها را مورد ارزیابی قرار داد. بررسی روندهای جهانی بین‌المللی سازی دانشگاه‌ها حاکی از جهت گیری تئوریک به سمت پارادایم «بومی - جهانی شدن» است و ما نیز باید در این جهت حرکت کنیم.

معرفی جایزه جهانی معلم

بنیاد وارکی پس از یک سال تحقیق از میان ۲۰ هزار معلم برجسته جهان، ۵۰ معلم را به عنوان برترین های آموزش انتخاب می کند تا در نوبت بعد ۱۰ معلم برجسته سال را مشخص کند و در نهایت جایزه یک میلیون دلاری را به برترین معلم سال اهدا نماید. از مهم ترین ویژگی های این برنامه ایجاد ارتباط قوی و سازنده میان معلمان برجسته و برتر جهان است. آن ها در نهایت با یکدیگر مکاتبه دارند تا برای آموزش جهان تصمیم گرفته و به یک نظر مشترک برسند.

جایزه جهانی معلم جایزه ای که هر ساله به برترین معلم جهان اهدا می شود و همانطور که از مطالعه فعالیت های ۱۰ معلم برتر جهان پیداست، این معلمان برتر بیشتر در کشورهای در حال توسعه فعالیت دارند که نشان از بررسی فعالیت ها و برنامه های درسی معلمان برنده «جایزه جهانی معلم» نشان می دهد که دنیای امروز در حال گذر از برنامه های درسی سنتی به آموزش های مبتنی بر فناوری های روز، خلاقیت و مهارت های اجتماعی و نیز توسعه صلح و همدلی در میان دانش آموزان است. استفاده از بازی های سرگرم کننده، فیلم های آموزشی، برگزاری مسابقات خلاقیت و نوآوری، ایجاد روحیه استقلال و کارآفرینی و مبارزه با خشونت، تروریسم و افراط گرایی از اولویت های آموزشی در جهان امروز به شمار می رود. بنیاد وارکی با درک اهمیت این آموزش ها و شناسایی معلمان که در این زمینه ها تلاش می کنند، به حمایت و تشویق آن ها و گسترش این قبیل آموزش ها تاکید دارد. در این رابطه جا دارد از آقای دکتر فردوس حاجیان نام ببریم که توانسته بودند به نمایندگی از ایران جزو ۵۰ کاندیدای دریافت این جایزه مطرح شوند.

محمد واشقانی قراهنی
کارشناس مدیریت همکاری های بین المللی

جایزه جهانی معلم که بسیاری آن را «جایزه نوبل آموزش» می دانند، هر ساله به معلمی که سهم برجسته ای در حرفه خود داشته و در زمینه آموزش و معلمی تلاش کرده است، اهدا می شود. شاید برای خیلی ها این سؤال مطرح شود که این جایزه یک میلیون دلاری چیست و چه معیارهایی برای برنده شدن این جایزه وجود دارد.

جایزه جهانی معلم هر ساله توسط سازمان خیریه وارکی که در سال ۲۰۱۰ در لندن بنا نهاده شد، به معلم برتر جهان اهدا می شود. «نانسی اتول» از کشور آمریکا نخستین معلمی بود که این جایزه را دریافت کرد. «حنان آل حروب» از کشور فلسطین دومین معلمی است که این جایزه را در سال ۲۰۱۶ از آن خود کرد.

آل حروب با روش «تدریس توأم با بازی» برنده این رقابت شد. بنیاد وارکی اعلام کرد که او از بین ۸۰۰۰ نامزد انتخاب شده است. خانم آل حروب اعتقاد دارد که کودکان در هنگام بازی در آرام ترین و خوشحال ترین حالت هستند. پس تدریس با بازی می تواند به بچه ها کمک کند تا از عهده مسائل بر آیند. او گفته است که این جایزه یک میلیون دلاری را صرف ساخت یک مؤسسه برای ترویج بازی ها خواهد کرد. وزارت آموزش و پرورش فلسطین ده ها معلم را برای دیدن کلاس درس او فرستاده است تا به نوعی از روش تدریس او ایده بگیرند.

نظام تربیت معلم در ترکیه

● مهران احمدی

مسئول دفتر معاونت دانشجویی دانشگاه
فرهنگیان

از دهه ۱۹۷۰، جمهوری ترکیه تلاش‌های بسیاری کرده است تا کیفیت آموزشی را افزایش دهد. مثل واگذاری مسئولیت تربیت معلم به دانشگاه‌ها و اجباری کردن هشت سال آموزش. اولین نهاد تربیت معلم ترکیه که دارالمعلمین نامیده می‌شد، در اواسط قرن ۱۹ در استانبول تأسیس شد. علیرغم اینکه تربیت معلم ترکیه مدل‌های متفاوت زیادی را تجربه کرده، تغییر عمده در نظام تربیت معلم ترکیه در سال ۱۹۸۱ رخ داد زمانی که مسئولیت‌ها و فعالیت‌های تربیت معلم از وزارت آموزش و پرورش به دانشگاه‌ها تفویض شد. پس از تأسیس حکومت جمهوری در سال ۱۹۲۳، ترکیه مسیری را انتخاب کرد با این هدف که در زمره کشورهای توسعه یافته جهان قرار گیرد. تقاضای به عضویت در آمدن در اتحادیه اروپا یکی از نتایج چنین رویایی بود. برای رسیدن به این هدف، تربیت معلم همواره به عنوان مهم‌ترین ابزار شناخته شده و اصلاحات زیادی برای توسعه آن صورت گرفته است.

در سال‌های آغازین جمهوری برای بر آوردن نیازهای مناطق مختلف ترکیه دو نوع تربیت معلم شکل گرفت: (الف) مدرسه‌های تربیت معلم برای معلمان مناطق شهری، (ب) مدرسه‌های تربیت معلم برای معلمان مناطق روستایی. در نیمه اول قرن توجه عمده بر توسعه سطح تحصیلی مردم عادی مناطق روستایی بود. هدف تربیت معلم روستایی آموزش معلمان برای روستاها بود. این نهادها جایگاه منحصر به فردی در تاریخ آموزش و پرورش ترکیه داشتند چرا که بر اساس نیازهای حقیقی روستایی‌ها و در شرایط واقعی بنا شده بودند. البته به دلایل سیاسی نهادهای روستایی در سال ۱۹۵۴ منحل گردیدند.

در نیمه دوم قرن دو تغییر عمده در سیاست‌های تربیت معلم در ترکیه به وجود آمد. اول اینکه در سال ۱۹۷۳ تصویب شد که معلمان باید در مؤسسات آموزش عالی تعلیم ببینند، دومین تغییر عمده در سال ۱۹۸۱ رخ داد که از طریق شورای آموزش عالی مسئولیت تربیت معلم از وزارت آموزش و پرورش به دانشگاه‌های خودگردان سپرده شد.

پیش از این، تربیت و آماده سازی معلمان از طریق سه بخش صورت می‌گرفت: دانشگاه‌ها، مدارس عالی (آکادمی‌ها) و مؤسسات تربیت معلم که هم از لحاظ مدیریتی و هم از لحاظ علمی به وزارت آموزش و پرورش وابسته بودند. بنابر این، شورای آموزش عالی تمام برنامه‌های تربیت معلم در ترکیه را تغییر اساسی داد و با هدف ورود به اتحادیه اروپا همچنان در حال توسعه و اصلاح این مهم به عنوان رکن اساسی است. در حقیقت با چنین هدفی ترکیه سعی بر این دارد که نظام تربیت معلم خود را مطابق با استانداردهای آموزشی اتحادیه اروپا تنظیم کند. بنابر این دانشگاه‌ها برای غنی سازی و پیشبرد تربیت معلم کنگره‌هایی تشکیل می‌دهند. وزارت آموزش و پرورش برای ترغیب کردن دانشجویان شایسته به روی آوردن به حرفه معلمی و بهبود وضعیت اقتصادی و اجتماعی معلمان به دانشجویانی که در مراکز تربیت معلم هستند، بورسیه‌هایی اعطا می‌کند.

در سال ۱۹۹۹ دانشجویان تربیت معلم به عنوان بخشی از تحصیلات چهار ساله خودشان دو هفته را در مدرسه می‌گذرانند تا تدریس عملی خود را آغاز کنند. در این دو هفته آن‌ها باید چهار درس تدریس می‌کردند. این تنها تجربه عملی در مدرسه بود که قبل از اخذ مدرک تجربه می‌کردند. معلمان باتجربه باید حضور دانشجویان غریبه را در کلاس‌هایشان تحمل می‌کردند. به هر حال اگر دانشجویان به هر دلیلی با معلم‌ها سازگار نبودند از حضور در تدریس عملی محروم می‌شدند. در این میان، مسئولین تربیت معلم دریافته بودند که این روش برای آماده سازی معلمان کافی نیست. بنابر این، مدارس به معلمان تازه کار مسئولیت کامل یک کلاس را نمی‌داد. هر معلم تازه کاری یک سال با حقوق کمتر در کلاس کم جمعیت تری آغاز به کار می‌کرد. به علاوه، معلم با تجربه‌ای به

عنوان راهنما برای نظارت و بازخورد دادن و کمک به پیشرفت مهارت‌های تدریس، آن‌ها را همراهی می‌کرد. این روش هم موفقیت آمیز نبود چرا که مدارس با کمبود معلم مواجه شدند.

در نتیجه تغییر دیگری در همه دانشگاه‌ها در ترکیه اتفاق افتاد. طبق مقررات جدید معلمان آینده نمی‌توانستند با چنین تجربه‌های عملی اندکی گواهی تدریس اخذ کنند. در چنین زمانی ضرورت تعامل دانشگاه و مدرسه احساس شد. دانشکده‌ها بایستی با مدارس، معلمان با تجربه ارتباط مستمر برقرار می‌کردند. دانشجویان معلمان باید تحت نظر دانشکده‌ها حد اقل یکبار در هفته با معلمان باتجربه کار می‌کردند.

تغییرات مهم در نظام تربیت معلم در سال ۲۰۰۶ رخ داد. برنامه‌های جدید ۵۰ تا ۶۰ درصد تئوری و تکنیک‌های رشته تحصیلی، ۲۵ تا ۳۰ درصد تئوری و تکنیک‌های تدریس حرفه ای و ۱۵ تا ۲۰ درصد دانش فرهنگ عمومی را شامل می‌شدند. با این برنامه جدید به معلمان فرصت‌هایی جز مطالعه در رشته خودشان داده می‌شد و امکانی برای افزایش درس‌های اختیاری فراهم شد. یکی از مهم‌ترین ویژگی‌های برنامه جدیدافزایش واحدهای درسی مربوط به فرهنگ عمومی است که شامل درس‌هایی مثل تاریخ تعلیم و تربیت ترکیه و مقدمه ای بر فلسفه می‌باشد.

در وزارت آموزش و پرورش برای همسو کردن نظام تعلیم و تربیت ترکیه با کشورهای اتحادیه اروپا، بخشی در نظر گرفته شد که دنبال کننده این اهداف باشد: فراهم کردن بهترین خدمات آموزشی برای شهروندان ترکیه ای و فرزندانشان و توسعه تبادل اطلاعات آموزشی بین کشورهای اتحادیه اروپا و ترکیه.

طرح‌هایی که اتحادیه اروپا در رابطه با تعلیم و تربیت عملی کردند، گرایش‌های بین‌المللی دارند و هدفشان پرورش افرادی حرفه ای است که در آینده بتوانند به زبان‌های خارجی صحبت کنند و فرهنگ‌های خارجی را بدانند. صاحب نظران حوزه تعلیم و تربیت و مسئولان آموزش و پرورش ترکیه مطالعات و تحقیقات گسترده ای درباره استانداردهای آموزشی اتحادیه اروپا انجام می‌دهند و برای عملیاتی کردن تحقیقات خود تلاش می‌کنند.

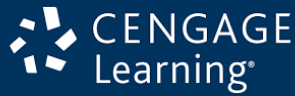
پایگاه‌های تخصصی حوزه تربیت معلم

نیز دسترسی دارد.

پایگاه دوم متعلق به ایسکو است و دسترسی به آن نیز رایگان است. پایگاه اطلاعاتی Teacher Reference Center مقالاتی از حدود ۳۰۰ ژورنال داوری شده در زمینه آموزش و پرورش از دیگر منابع تخصصی برای محققان فعال در این حوزه به شمار می‌آید.

سومین پایگاه تخصصی مربوط به حوزه آموزش و پرورش تحت عنوان Educator's Reference Complete محصولی است از یکی از بزرگ‌ترین ناشران علمی جهان یعنی Gale-Cengage. برخلاف محصول قبلی دسترسی به این پایگاه رایگان نبوده و برای استفاده از آن نیازمند حق اشتراک هستید. این پایگاه دسترسی محققان این حوزه را به حدود ۱۱۰۰ ژورنال تخصصی این حوزه و با دسترسی تمام متن فراهم کرده است. از موضوعات تحت پوشش می‌توان به مواردی همچون تکنولوژی آموزشی، آموزش دوزبانه، سیاست‌گذاری آموزشی، تربیت معلم و مباحث مربوط به مدیریت آموزشی اشاره کرد.

یک محقق در عصر حاضر هستند. بدیهی است پژوهشگران فعال در حوزه تربیت معلم هم از این نیاز مستثنی نیستند. عنوان انگلیسی نخستین پایگاهی که به معرفی آن خواهیم پرداخت ProQuest Education Database است که پایگاهی است مشتمل بر حدود ۱۰۰۰ ژورنال فول تکست، و ۱۸۰۰۰ پایان‌نامه در زمینه آموزش و پرورش که پژوهشگر را قادر می‌سازد به‌سادگی و تنها با یک جستجو در میان تمامی مطالب این ژورنال‌ها و پایان‌نامه‌ها به جستجوی مطالب مورد نیاز خود بپردازد. به‌عنوان نمونه از ژورنال‌هایی که این پایگاه به آن‌ها دسترسی دارد، می‌توان به مواردی همچون Childhood Education, College Teaching, Harvard Educational Review, Journal of Educational Theory اشاره کرد. دسترسی این پایگاه به‌طور معمول از سال ۱۹۸۰ به بعد است ولی در برخی موارد به محتوای تولیدشده پیش‌ازین دهه

مهرداد رحیمی مقدم

کارشناس ارشد مطالعات ترجمه، دانشگاه تهران

با افزایش روزافزون تولید محتوای علمی در دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی سرتاسر جهان، نیاز به نمایه‌سازی، طبقه‌بندی و در دسترس قرار دادن این محتوا برای دانشجویان و محققان سایر مؤسسات بیش از احساس می‌شود. به‌منظور مرتفع کردن این نیاز پژوهشی محققان و دانشجویان و در راستای تسهیل دسترسی به اسناد منتشرشده مراکز، انتشارات آکادمیک و سازمان‌های پژوهشی اقدام به ایجاد پایگاه‌های تخصصی برای هر کدام از رشته‌ها و حوزه‌های علمی کرده‌اند. در این نوشته کوتاه قصد معرفی سه مورد از پایگاه‌های تخصصی حوزه آموزش و پرورش و تربیت معلم را داریم.

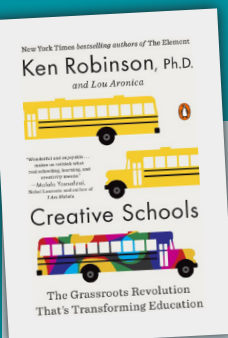
از جمله مهم‌ترین پایگاه‌های علمی مورد استفاده در دانشگاه‌های برتر جهان می‌توان به پایگاه‌های جامع ایسکو، پروکوئست و Gale/Cengage اشاره کرد. هر کدام این پایگاه‌ها با داشتن زیرمجموعه‌های عظیم اطلاعاتی در حوزه‌های مختلف و انواع گوناگون داده‌های علمی اعم از مقالات، کتب و پایان‌نامه‌های دانشگاهی بخشی از ضروری‌ترین ابزارهای پژوهشی مورد نیاز

Teacher Reference Center

FREE access

معرفی کتاب «مدارس خلاق: انقلابی مردمی که آموزش و پرورش را متحول می‌سازد»

انبوه و روی آوردن به توسعه مهارت‌های فردی دانش‌آموزان است. این کتاب با روشی جذاب همراه با مثال‌های کاربردی، داستان‌ها و پژوهش‌های پیشگامانه نوشته شده و افراد و پروژه‌هایی نوین را که در حال حاضر با رویکردهایی نو در حوزه آموزش، یادگیری و فرهنگ مدارس تغییرات اساسی ایجاد می‌کنند را مورد حمایت قرار داده است. این کتاب الهام بخش معلمان، والدین و سیاست‌گذارانی است که می‌خواهند بخش از این تغییری باشند که کودکان ما به آن نیاز دارند.

مریم ترابی سرشکی

فارغ التحصیل دانشگاه فرهنگیان و دبیر زبان انگلیسی

کن رایبسون یکی از تأثیرگذاران حوزه آموزش و پرورش در جهان است. سخنرانی او با عنوان «چگونه مدارس خلاقیت را می‌کشند؟» پربازدیدترین ویدئو در تاریخ سخنرانی‌های «تد» بوده است و توسط میلیون‌ها نفر در جهان مشاهده شده است. ایشان در کتاب «مدارس خلاق» نشان می‌دهد که چگونه می‌توان آموزش را در خدمت شکوفایی و موفقیت همه جوانان قرن ۲۱ به کار گرفت. استدلال اصلی ایشان در این کتاب پایان دادن به سیستم صنعتی تعلیم

مصاحبه با جناب آقای حسن کلاته پیرامون بین المللی سازی دانشگاه فرهنگیان

آنچه در پی می خوانید، مصاحبه با آقای حسن کلاته، رئیس گروه همکاری های دوجانبه علمی وزارت علوم و عضو شورای همکاری علمی بین المللی دانشگاه فرهنگیان است.

آقای حسن کلاته، رئیس گروه همکاری های دوجانبه علمی وزارت علوم

● مصاحبه کننده: دکتر عبدالله کریم زاده

غلبه می یابد و بین المللی شدن به یک ضرورت تبدیل می گردد. چرا این اتفاق افتاد؟ به نظر می رسد چند عامل در این قضیه دخیل بوده است: اول این که، هنجارهای جامعه بین المللی در محدوده جغرافیایی و سخت مرزهای کشوری باقی نمی ماند و تلاش دارد تا خود را بر همه جهان حاکم کند. این هنجارها بدون تردید به منافع، دیدگاه ها و ارزش های هنجارسازان نزدیک تر است. از این رو، لازمه تدوین هنجارهای بین المللی منطبق بر هنجارهای ملی و مطابق با منافع، حضور و مشارکت در هنجارسازی بین المللی است. کنش گران و نهادهای برساننده این هنجارها عمدتاً (و البته نه همگی) در مراکز علمی و آموزشی

گفتمان کلی و غالب) وجود نداشت. به عبارتی، بین المللی شدن آموزش عالی، تنها صورتی از فعالیت های آموزش عالی به شمار می رفت. اما هر چه از این زمان فاصله گرفته و به زمان حال، نزدیک شویم، می بینیم که صیورورت بر صورت

**شاید یکی از چالش بر
انگیزترین ابعاد بین المللی
سازی دانشگاه ها در ایران،
توقف ماشین بین المللی
سازی در ایستگاه سفرها و
تفاهم های روی کاغذ باشد.**

● جناب آقای کلاته ابتدا تشکر می کنیم از اینکه وقت ارزشمند خود را در اختیار خوانندگان بیک بین الملل قرار می دهید. به عنوان نخستین سؤال لطفاً بفرمایید که از نظر حضرت تعالی مفهوم بین المللی سازی دانشگاه چیست و چه مؤلفه هایی دارد؟

بسم اله الرحمن الرحیم. اجازه بدهید قبل از ورود به بحث و پرداختن به سؤال اصلی، مقدمه ای را مطرح کنم. در گذشته ای که چندان هم دور نیست، ضرورتی برای بین المللی شدن آموزش عالی (در

فرهنگیان با توجه به مأموریت‌هایی که این دانشگاه دارد، چه راه کارهایی را پیشنهاد می‌کنید؟

نخستین پیشنهاد بنده، تزریق بین‌المللی سازی به کنش گران عرصه بین‌المللی سازی است. پرورش نیروهایی با تفکرات بین‌المللی در دانشگاه فرهنگیان به معنای بسط بین‌المللی سازی در بخش بنیادین جامعه است چرا که پرورش یافتگان و فارغ التحصیلان این دانشگاه در آینده به عنوان مربیان بنیادی‌ترین بنده جامعه مشغول به کار خواهند شد. تشکیل شورای بین‌الملل دانشگاه با ترکیبی از دو بخش سیاست‌گذاران و نخبگان و اساتید می‌تواند به عنوان بازو در این بخش به کمک دانشگاه بیاید. اولویت یافتن بین‌المللی سازی در برنامه‌های راهبردی دانشگاه و تدوین برنامه راهبردی بین‌المللی سازی بر مبنای نیازهای کشور یکی دیگر از راه کاره‌ای پیشنهادی است.

دانشگاه فرهنگیان باید به سمت هدفمند ساختن ارتباطات و تعاملات بین‌المللی گام بردارد. در همین راستا به نظر می‌رسد تعیین کشورهای هدف یکی از ضرورت‌هاست. کشورهای هدف را می‌توان در دو سطح تعریف کرد کشورهایی که هدف از ارتباط با آنها استفاده از توانمندی آنان است و انتقال دانش و فناوری از آنها به داخل ایران و کشورهایی که هدف از تعامل با آنان، انتقال دانش و فناوری ایرانی به آن کشورهاست. پیشنهاد بنده آن است که دانشگاه فرهنگیان در این زمینه ابتکاری به خرج داده و با دسته بندی جغرافیایی یا ماهوی شعبات دانشگاهی خود در سراسر کشور، مسئولیت همکاری با هریک از کشورهای هدف را به آنها واگذار کند. توانمندی، وضعیت جغرافیایی یا ... می‌تواند ملاک این تقسیم بندی قرار گیرد.

اعزام یا پذیرش تورهای علمی دانشجویی، انجام طرح‌های تحقیقاتی مشترک، استفاده از ظرفیت نهادهای بین‌المللی برای همکاری‌های سه جانبه دانشگاه فرهنگیان، برگزاری مدرسه‌های تابستانی و دوره‌های آموزشی مشترک با دانشگاه‌های غیر ایرانی، از جمله راه کارهایی پیشنهادی می‌تواند باشد.

دانشگاه‌ها، ادبیات بین‌المللی سازی، مفهوم سازی نشده است. بنده معتقدم که ما برای بین‌المللی شدن، ادبیات و زبان بین‌المللی را باید نزد دانشگاه‌ها نهادینه کنیم. شاید یکی از چالش بر انگیزترین ابعاد بین‌المللی سازی دانشگاه‌ها در ایران، توقف ماشین بین‌المللی سازی در ایستگاه سفرها و تفاهم‌های روی کاغذ باشد. در حالی که تفاهم و امضای سند در فرایند بین‌المللی سازی، نقطه آغاز فرایند و اقدامات آتی است، برخی دانشگاه‌های ایران آن را آخرین مرحله اقدام می‌دانند و کلیه تعهدات با امضای سند به فراموشی سپرده می‌شود. چالشی که با آن بسیار دست به گریبان هستیم. چالش دیگری که می‌توان به آن اشاره کرد، رفتن

آموزش عالی اگر در محیط بسته ای، محصور شود و از گردونه رقابت با علم جهانی بازماند، در آینده با چالش‌های جدی برای بقا روبرو خواهد شد

به محیط بین‌المللی با ادبیات و زبان بومی است. بین‌المللی سازی، تلاقی فرهنگ، عقاید و پیشرفت‌های متعدد است. جامعه پذیرنده این فرهنگ‌ها باید توان هضم و همسان یابی با این تعدد فرهنگ را در خود پرورش دهد. این چالش در بخش زیرساختی بین‌المللی سازی دانشگاه‌ها دیده می‌شود. هنوز بسیاری از دانشگاه‌های ما نیروی انسانی پرورش یافته و متخصص بین‌المللی سازی ندارند یا توان آنها به لحاظ عده و عده، کافی نیست. از آنجا که با بسیاری از مدیران بین‌الملل دانشگاه‌ها در ارتباط هستیم، متولیان این بخش معتقدند که در سیاست گذاری‌های و تصمیم سازی های دانشگاهی، این بخش حضور جدی و فعال ندارند. در کنار چالش‌های داخلی باید از محدودیت‌های ظالمانه ای که نهادهای بین‌المللی بر ما تحمیل کرده‌اند نیز غافل نماند.

● به عنوان سؤال آخر بفرمایید که برای بین‌المللی سازی دانشگاه

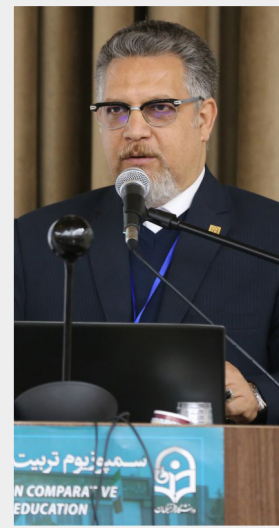
تربیت می‌شوند. اگر این هنجارسازان با رویکردهای بین‌المللی سازی آشنایی داشته باشند، شناخت محیط و تدوین آنها آسان تر اتفاق می‌افتد. دومین عامل به رقابت سازی در آموزش عالی بر می‌گردد. آموزش عالی اگر در محیط بسته ای، محصور شود و از گردونه رقابت با علم جهانی بازماند، در آینده با چالش‌های جدی برای بقا روبرو خواهد شد. بقای آتی نهادهای علمی منوط به توان رقابت با بین‌الملل خواهد بود دلیل سوم آن است که آموزش به تدریج و با فراز و فرودهایی از انحصار صرف دولتها خارج شده و بر همین اساس، منابع بودجه ای نهادهای آموزشی به سمت استقلال پیش می‌روند. آموزشی که ارزش افزوده ایجاد نکند و به عبارتی، دانش اقتصادی را ترویج ننماید، برای تأمین منابع با مشکلات روبرو خواهد شد. از این رو، دانش باید فرصت‌های ایجاد ارزش افزوده را در داخل یا خارج فراهم سازی کند.

با ذکر این مقدمه کوتاه که هنوز هم ابعاد و دامنه‌هایی برای تشریح بیشتر آن وجود دارد، من تعریف خود را از بین‌المللی شدن دانشگاه خدمت شما عرض می‌کنم. بین‌المللی شدن دانشگاه‌ها یعنی سیاست‌گذاری، تنظیم اهداف و تدوین فرایندها در همبستگی با فرایندهای بین‌المللی برای پاسخگویی به نیازهای داخلی. در این تعریف هم از همبسته‌های بین‌المللی استفاده می‌شود و هم هدف غایی آن، پاسخگویی به نهادهای داخلی در نظر گرفته می‌شود. حاصل نهایی این فرایند، هم افزایی در سطوح داخلی و بین‌المللی برای توسعه کشور می‌باشد.

● لطفاً بفرمایید مهم‌ترین چالش‌های بین‌المللی سازی دانشگاه‌ها در ایران چیست؟

دانشگاه‌ها در ایران با چالش‌های متعددی به لحاظ کیفی و کمی و البته بسته به جغرافیا و قدمت فعالیت، مواجه هستند. در بخشی از دانشگاه‌های ایران، چالش‌های درونی به اندازه‌ای است که مدیران، مجالی برای اندیشیدن به گزاره‌های بین‌المللی سازی ندارند یا این که در اولویت برنامه‌های آنها نیست. در بخشی از دانشگاه‌ها باور به بین‌المللی شدن هنوز نهادینه نشده است و در پاره ای از

نخستین سمپوزیوم بین المللی تربیت معلم تطبیقی دانشگاه فرهنگیان

نخستین سمپوزیوم بین المللی تربیت معلم تطبیقی دانشگاه فرهنگیان روز چهارم و پنجم آذر ماه در دانشگاه فرهنگیان اصفهان برگزار شد. آنچه در پی می خوانید، گزیده ای از سخنان مهمانان خارجی حاضر در این رویداد بین المللی است.

دکتر رضا کجونیان جوادی
دبیر اجرایی و عضو کمیته علمی سمپوزیوم و مدیر کل بالندگی
حرفه ای منابع انسانی دانشگاه فرهنگیان

نواندیشی در مفهوم اولیه تربیت معلم

● کارمل آ سالیوان، کالج ترنیتی دوبلین، ایرلند

جریان ملی، از نظر سه مؤلفه درونداها، فرایندها و برونداها اختصاص دادند. ایشان همچنین در این سخنرانی به بررسی فرایندهای اصلی تغییر جدید در تربیت معلم ایرلند پرداختند و اثر بخشی فرایندی را که طی آن ۱۹ مؤسسه مجزای تربیت معلم در ۶ دانشگاه مادر ادغام شد را مورد نقد و بازخوانی قرار دادند.

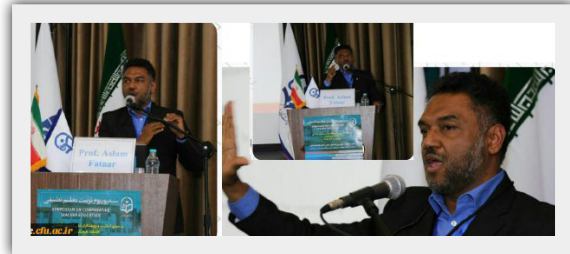

دو دهه آغازین قرن ۲۱، در بسیاری از نقاط جهان، شاهد روند بازاندیشی نسبتاً عمیقی در مفهوم تربیت معلم بوده ایم. این روند بازتاب همان موجی است که در دهه ۱۹۷۰ آغاز شد و تقریباً هر ۲۰ سال یک بار مجدداً به وقوع می پیوندد. نیاز مبرم به تغییر و نظریه های کاملاً جدید در این حوزه به سرعت دارد به تنها عنصر «ثابت» تبدیل می شود، چرا که در جهان اقتصادی امروز که همواره دستخوش رونق و رکود، بحران های سیاسی و عطش سیری ناپذیری برای خلاقیت و نوآوری های فناورانه است، باید جایی «ثابت» برای «تغییر» وجود داشته باشد. در بسیاری از کشورها از آموزش و تربیت، به ویژه تربیت معلم، انتظار می رود که مشکلات و مسائل اجتماعی-اقتصادی، سیاسی و فرهنگی جوامع مان را مورد توجه قرار دهد. طبیعتاً هرچه مشکلات بیشتر شود، بیشتر پای تعلیم و تربیت برای رفع آن ها به میان کشیده می شود. اما تربیت معلم پیش تر ثابت کرده که در پاسخ به مسائل اجتماعی با ابعاد گسترده کند عمل می کند، و بر خلاف نتایج اولیه و نسبتاً مثبتی که از کاربرد رویکردها، روش ها و نظام های جدید در تربیت معلم حاصل شده -همچون نمونه های فنلاندی و سنگاپوری، این رویکردها و نظام ها با ورود چیزهای جدیدتر در عرصه تعلیم و تربیت به سرعت محو شده و به حاشیه رانده می شوند. با عنایت به روند بازاندیشی در مفهوم تربیت معلم که اخیراً در ایرلند اتخاذ شده، پروفسور سالیوان بخش بعدی سخنرانی خود را به بررسی ویژگی های این

مطالعات تطبیقی تربیت معلم با محوریت دانش برنامه درسی و روش تدریس و ضرورت بالندگی معلم

● اسلم فتار، دانشگاه استلنبوش، آفریقای جنوبی

و روش‌های تربیتی» به همراه «کمک به بالندگی و تعالی حرفه ای معلمان از طریق مراکز دانشگاهی و سازمان‌های پشتیبان دولتی» خاتمه یافت.

این سخنرانی به این موضوع پرداخت که محورهای فوق چه مفهومی در آفریقا، سرزمینی که ندای برنامه درسی «ضد استعماری» را سر داد، تداعی کرده و چگونه شرایط تحقق آن‌ها فراهم شده است. تمرکز اصلی بحث این بود که برای برنامه‌های تربیت معلم و برنامه درسی مدرسه چه دانشی از بیشترین اهمیت و ارزش برخوردار است. از این زاویه، لزوم توجه تربیت معلم به ترکیب دو «دانش تخصصی» و «دانش در مورد دانش آموزان» مورد بحث قرار گرفت. نهایتاً بحث حاضر با تبیین مسئله «نیاز به تحول در برنامه درسی

تحولات تربیت معلم در جهان پسا-سوسیالیست

● ریمانتاس زلوپس، دانشگاه ویلنوس، لیتوانی

برهه جدید پسا سوسیالیست مدل‌ها و رویکردهای تربیت معلم را منقطع تر ساخت؛ تعداد قابل توجهی از مؤسسات آموزش عالی درگیر امر تربیت معلم شدند و امکان انتخاب را برای علاقه‌مندان به حرفه معلمی افزایش دادند؛ تخصص‌های متفاوت و دروس انتخابی بیشتر در دو مقطع لیسانس و فوق لیسانس به دانشجویان ارائه شد. موضوعاتی که جای آن‌ها در برنامه تربیت معلم دوران سوسیالیسم خالی بود مثلاً رسانه و ارتباطات جمعی، آموزش و پرورش تطبیقی، فلسفه آموزش و پرورش، سیاست‌گذاری و مدیریت آموزشی و موضوعاتی از این قبیل در برنامه تربیت معلم جای باز کرد و به معلمان آینده آموزش داده شد. برخلاف چنین تغییرات اساسی که در برنامه درسی تربیت معلم اتفاق افتاد، شرایط اجتماعی اقتصادی معلمان همچنان کمابیش در وضعیت سابق خود باقی ماند. همچنان حقوق و منزلت اجتماعی معلمان پایین بود. در حالی که مطالبات و انتظارات دانش آموزان و والدین آن‌ها و در نتیجه فشار کاری معلمان رو به افزایش بود، بهره‌وری موضوع مطرح روز شد. تشکیل و تقویت شبکه مدارس در اغلب کشورهای پسا-سوسیالیست اتفاق افتاد و معلمان نگران از دست دادن محل کار خود شدند فقط مناطقی که با نرخ بالای زاد و ولد مواجه شدند، همچون جمهوری‌های آسیای میانه از این قاعده مستثنی بودند.

امکان دریافت گواهینامه «صلاحیت معلمی» پس از طی دوره ۵ ساله در این مؤسسات نیز برای آنان فراهم شد. هیچ معلم تازه کاری نگران بیکاری نبود، زیرا تمامی فارغ التحصیلان دوره‌های تربیت معلم از همان ابتدا جایابی می‌شدند و می‌بایست سه سال پیاپی در مناطق تدریس می‌کردند. البته همه فارغ التحصیلان از این که به مدارس مناطق دوردست فرستاده می‌شدند، رضایت نداشتند. کلاً حرفه معلمی از جایگاه چنان بالایی برخوردار نبود و حقوق مورد انتظار را در بر نداشت، اما به هر حال از ثبات شغلی خوب، مزایای ویژه، همچنین تعطیلات طولانی تابستانی و فشار کاری نسبتاً متعادل برخوردار بود.

حرفه معلمی در کشورهای سوسیالیست سابق در وضعیت چندان مطلوبی قرار نداشت. در این کشورها معلمان حقوق خوبی دریافت نمی‌کردند. آنان از منزلت اجتماعی پایین حرفه خود نگران بودند و از شرایط دشوار کاری خود به ویژه در مدارس شلوغ شهر ناراضی و شاکی بودند. اما از آنجایی که مقطع متوسطه در اکثر کشورها اجباری شد، نظام آموزشی به سرعت گسترش یافت و در نتیجه شغل معلمی از مشاغل مورد نیاز این کشورها شد. به دنبال افزایش زاد و ولد در جمهوری‌های شوروی سابق

در حال حاضر یکی از اساسی‌ترین چالش‌هایی که متوجه کشور لیتوانی و سایر کشورهای پسا سوسیالیست است، کاهش جذابیت حرفه معلمی در میان جوانان و تأمین معلم برای نسل‌های بعدی است؛ چرا که متوسط سن معلمان کشور در سالهای اخیر به مرز ۵۰ رسیده است. علاوه بر طرح چالش‌های موجود در نظام پسا-سوسیالیست کشور لیتوانی، ارائه راه‌حل‌هایی برای رفع آن‌ها، بیان اطلاعاتی پیرامون صلاحیت‌های حرفه ای تدریس و پیشنهاداتی برای ایجاد تغییر و تحول در نظام تربیت معلم آینده از دیگر مباحث مطرح شده در این سخنرانی بود.

پس از سقوط نظام سوسیالیست این امید در دل‌ها زنده شد که وضع بهتر خواهد شد. در اکثر کشورهای اروپای غربی، معلمان چشم انتظار ارتقای شان و منزلت اجتماعی خود و افزایش حقوق بودند، اما همه این رویاها در مورد آینده شغلی آنان به حقیقت نیویست. در واقع با به سر آمدن نظام سوسیالیستی، کاستی‌ها و ضعف‌های موجود در حرفه معلمی آنچنان که مورد انتظار این معلمان بود، برطرف نشد. بعداً مشخص شد که چالش‌هایی که معلمان با آن‌ها مواجه هستند، عالمگیر بوده و صرفاً با تغییر نظام سیاسی از بین نخواهد رفت.

نیاز به معلم به شدت افزایش یافت، به طوری که دانش آموزان به شغل معلمی گرایش نشان می‌دادند و آن را انتخاب می‌کردند، چرا که این راه یکی از آسان‌ترین راه‌ها برای دریافت مدرک آموزش عالی و ارتقای موقعیت اجتماعی به ویژه برای اقشار کم درآمد جوامع مذکور بود. این معلمان بالقوه ابتدا در مراکز آموزشی (بدون دریافت مدرک آموزش عالی) و سپس در مراکز تخصصی تربیت معلم به مدت چهار سال تحت تعلیم بوده و مدرک دانشگاهی خود را از این مراکز آموزش عالی دریافت می‌نمودند. البته

تجارب کارورزی دانشجو-معلمان و مدرسان: به سوی یک مدل ارزیابی ICT-محور برای تقویت صلاحیت حرفه ای معلمان

مدلی برای ارزیابی کارورزی پرداخت که به ادعای ایشان قادر به پوشش معایب مدل‌های فعلی تربیت معلم است.

● نور دیویدز، دانشگاه آفریقای جنوبی

درس کارورزی یکی از دروس اصلی و مهم اغلب برنامه‌های تربیت معلم جهان است، اگرچه ممکن است این درس به لحاظ ساختار و محتوا در کشورها متفاوت باشد. بر اساس سیاست‌های تربیت معلم آفریقای جنوبی، درس کارورزی یکی از دروس اصلی برنامه درسی این کشور است و در دوره چهار ساله لیسانس اجباری است. علاوه بر این، گذراندن آن برای دریافت مدرک فوق لیسانس تعلیم و تربیت ضروریست.

پرفسور دیویدز با تکیه بر TPACK (دانش فناوری، دانش تربیتی، فنون تدریس و دانش موضوعی) به ارائه تجارب ارزیابی دانشجو-معلمان و مدرسان از درس کارورزی پرداخت و گفت: علیرغم افزایش کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات در حوزه آموزش و یادگیری، استفاده از آن برای ارزیابی درس کارورزی مورد بی مهری قرار گرفته است. ایشان بر اساس عکس العمل‌های دانشجویان نسبت به یک طرح ICT محور، به ارائه

تربیت معلم در آفریقای جنوبی از سال ۱۹۹۴

● هانس وندر والت، دانشگاه

نورث-وست، آفریقای جنوبی

تغییر سیاسی که از سال ۱۹۴۴ در آفریقای جنوبی رخ داده است، یعنی زمان گذار دموکراسی کامل، بر «نظریه و عمل تربیت معلم» تأثیرگذار بوده است. طی دو دهه اخیر، چشم انداز سیاسی و جمعیتی این کشور چنان دستخوش تغییرات اساسی شده که علاوه بر سایر تغییرات منجر به ایجاد یک نظام آموزشی دو لایه شده است. نابرابری‌ها و بی عدالتی‌های بین دو لایه آموزشی کاملاً محسوس است. مثلاً مدارس ایجاد شده که از نظر امکانات بسیار برتر از سایر مدارس محروم هستند. این امر باعث شده نمرات ریاضی، علوم و فناوری در آفریقای جنوبی به زیر سطح انتظار تنزل یابد، علاوه بر این، شرایط غیر جذاب کاری در اغلب مدارس این کشور منجر به کاهش قابل توجه تعداد معلمان شاغل شده است.

در حال حاضر دانشگاه‌ها تنها مؤسسه‌ای که در آفریقای جنوبی به امر تربیت معلم اهتمام دارند (تمامی مراکز تربیت معلم از سال ۱۹۹۴ تعطیل شده‌اند)، مجبور به پر کردن این خلأ موجود در سیستم آموزشی کشور هستند. البته تا سال ۲۰۱۵ تنها موفق به تأمین حدود ۱۹ هزار معلم شده‌اند. در اقدام به برطرف کردن این نقیصه، به کارگیری اجباری معلمانی که هنوز از آموزش و تجربه کافی برخوردار نیستند، بیشتر به مشکلات و مسائل نظام آموزش و پرورش دامن خواهد زد تا رفع این مشکلات و بهبود نظام تعلیم و تربیت این کشور.

طراحی سیستم‌های «پشتیبان IT» جدید برای تقویت آموزش، یادگیری و ارزشیابی

● توماس هایس، کالج ترینیتی دوبلین، ایرلند

نباشند و سعی کنند آن‌ها را پیش بینی کنند. این موضوع نه تنها منجر به بروز چالش‌های علمی می‌شود، بلکه برای کل نظام دانشگاهی نیز چالش آفرین خواهد شد و در اذهان دانش آموزان انتظاراتی را به وجود می‌آورد.

توماس هایس با تشریح برخی از تجربیات خود در طرح‌های IT گفت که هدف ما از اجرای این طرح‌ها این بود که جدیدترین نوآوری‌های فناوری را در دسترس دانشجویان و کارمندان قرار دهیم تا از این مجرا به تقویت فضای آموزش، یادگیری و ارزیابی دانشگاه کمک کنیم. ما از سیستم‌های دانشگاهی کاملاً متنوع استفاده کردیم، از VLE (محیط‌های مجازی یادگیری) گرفته تا اپلیکیشن‌هایی که ارتباط بخش‌های اجرایی و اداری را تسهیل می‌بخشند. ایشان علاوه بر نقد و ارزیابی طرح‌های مذکور در مورد، podcast، iTunes U، اپلیکیشن‌های دانشجویی، نرم افزار مربوط به رمز ورود به کالج ترینیتی، اپلیکیشن مربوط به هیئت مدیره که در حال حاضر برای انجام امور مدیریتی و اداری دانشگاه بسیار کلیدی و مؤثر است، طراحی محیط مجازی یادگیری در کالج ترینیتی و در نهایت پیرامون یادگیری فراگیر و طراحی MOOCs توضیحات مفصلی ارائه دادند.

چشم انداز آموزشی تا حدی به دلیل پیشرفت‌های پی در پی فناوری در حال تغییر است. امروزه شاهد پیشرفت‌های زیادی در حوزه کاربری IT در آموزش هستیم؛ پیشرفت‌هایی که دانش آموزان مقطع متوسطه آن‌ها را تجربه می‌کنند، اما وقتی به مقطع دانشگاه برسند، ممکن است دیگر آن‌ها را تجربه نکنند. بنابراین، لازم است که استادان تربیت معلم از این تغییر غافل

تربیت معلم در اسپانیا: نمایی کلی از طرح بلونیا

● خاویر بارکونین رویز، دانشگاه مالاکا، اسپانیا

طرح بلونیا محصول روندی است که توسط اتحادیه اروپا اتخاذ و به ایجاد «منطقه آموزش عالی اروپا» انجامید. این طرح که نقش دانشگاه‌های کشورهای منطقه در توسعه فرهنگ اروپایی را اساسی می‌داند، امتیازی ویژه برای جابجایی شهروندان اروپایی و دستیابی آنان به فرصت‌های شغلی و توسعه جهانی این قاره را فراهم نمود. طرح بلونیا خبر از شروع روندی همگرا به سوی محوریت منطقه آموزش عالی اروپا داشت که در سال ۲۰۱۰ به حقیقت پیوست. به دنبال اجرای طرح بلونیا، برنامه درسی تربیت معلم و دانشکده‌های علوم تربیتی بازنگری شد و تغییر نمود. بیان جزئیات محتوای این برنامه، تعداد واحدها و شایستگی‌ها و تخصص‌های مورد نیاز معلمی و شرایط و ویژگی‌های دانشجو معلمان از محورهای مهم این سخنرانی بود.

نظریه‌های تربیت معلم

● افسان بهاردین، دانشگاه وسترن کیپ، آفریقای جنوبی

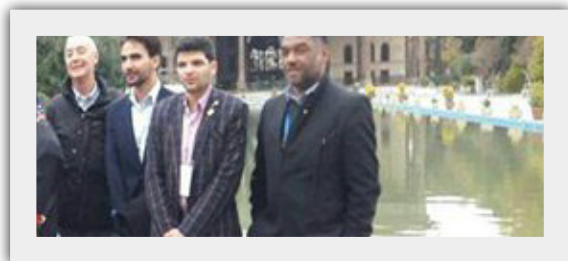
سخنرانی بنده پیرامون چند بعدی بودن آموزش و تدریس است؛ از این منظر که تعدد نظریه‌های موجود تعدد دریچه نگاه به آموزش و تدریس را در پی خواهد داشت، که خود منجر به تعدد ابعاد تدریس می‌شود. با این پیش زمینه، بحث را به سمت رویکردهای آموزشی که معلمان اتخاذ می‌کنند و پندارها و نگرش‌های آنان که منجر به انتخاب این رویکردها شده است را هدایت خواهیم نمود. اساساً شیوه‌های تدریس بر نحوه انتقال دانش تأثیر گذارند. بنابراین، این سؤال مطرح است که «چه نوع رویکردی را می‌توان رویکردی تربیتی تلقی نمود؟» سؤالات مرتبط دیگر که ممکن است مطرح شوند، این است: کدام تعابیر و تفاسیر معتبرند؟ اهداف اصلی آموزش باید چگونه اهدافی باشند؟ پرفسور بهاردین در پاسخ به این سؤالات سه نظریه اجتماعی آموزش را تشریح کردند و به ارائه نقاط ضعف و قوت هر یک از نظریه‌ها پرداختند.

تربیت معلم جهانی در طلیعه قرن ۲۱ و مطالعات تطبیقی آن

● چارل والتر، دانشگاه نورث-وست، آفریقای جنوبی

و مدرسان دوره‌های تربیت معلم ارائه کردند. چارل والتر از جمله مهم‌ترین مشکلات عالمگیر در این حوزه را تأثیرپذیری ناپهنگام و فزاینده برنامه‌های تربیت معلم از شرایط و الزامات ملی هر کشور دانست که هنوز به قوت خود باقی است. او در ادامه به معرفی کتاب دوم خود تحت عنوان «تربیت شهروند جهانی در تربیت معلم: مباحث و مسائل نظری و عملی» (انتشارات روتلج، ۲۰۱۸) پرداخت. نیاز به مطالعات تطبیقی در تربیت معلم از دیگر موضوعات مطرح شده در این ارائه بود. لازم به ذکر است که در پایان سمپوزیوم مقالات «کارمل آ سالیوان»، «توماس هایس» و «نور دیویدز» به عنوان مقالات برتر انتخاب شدند. تجلیل از صاحب نظران داخلی و خارجی ارائه کننده مقاله در این نشست و قدردانی از عوامل اجرایی برگزاری سمپوزیوم، پایان بخش این مراسم بود.

یکی از مهمانان خارجی (خانم پروفیسور سالیوان) به اتفاق همسر خود پس از انجام هماهنگی‌های لازم در روز یکشنبه ۵ آذر در محل پردیس فاطمه الزهرا (س) اصفهان در جمع دانشجویان پسر و دختر رشته زبان انگلیسی حاضر شدند و به ارائه مطالبی پیرامون تربیت معلم تطبیقی پرداختند که مورد استقبال ویژه دانشجویان حاضر قرار گرفت. همچنین در این جلسه به سؤالات دانشجویان در خصوص موضوع ارائه شده پاسخ داده شد.

چارل والتر استاد مطالعات تطبیقی و بین‌المللی تعلیم و تربیت دانشگاه نورث وست آفریقای جنوبی در سخنرانی خود به معرفی دو دوره کتاب چند جلدی خود درخصوص تربیت معلم پرداخت. کتاب اول با موضوع «تربیت معلم در گستره جهانی» حاوی فصولی پیرامون وضعیت تربیت معلم در بیش از ۹۰ کشور جهان است و مقالات آن توسط صاحب نظران با تجربه حوزه تربیت معلم این کشورها به رشته تحریر درآمده است. نسخه کامل تر این دوره دو جلدی در سال ۲۰۱۸ منتشر خواهد شد. ایشان ضمن تشریح دقیق رویکردهای جهانی در تربیت معلم مطالبی را درخصوص اهداف ترسیم شده برای تربیت معلم، نظارت بر تربیت معلم، وضعیت، برنامه درسی، روش‌های تدریس، نقش تدریس عملی، طول دوره‌های تربیت معلم

روایتی از پویش بین المللی اساتید دانشگاه فرهنگیان

گزارشی از برگزاری اولین کنفرانس بین المللی آموزش و پرورش تطبیقی در دانشگاه لرستان

دانشگاه لرستان ۲ و ۳ آذر

تدریس بهره مند گردند. این حضور، مثل همیشه زمینه ای را برای معرفی پتانسیل علمی دانشگاه نو پای فرهنگیان در سطح ملی و بین المللی فراهم نمود.

طبق معمول همه کنفرانس ها، این کنفرانس نیز صبح روز اول برگزاری را به مراسم افتتاحیه و سخنرانی سخنرانان کلیدی اختصاص داد. پس از عرض خیر مقدم از سوی معاون پژوهشی دانشگاه لرستان، دکتر عباس معدن دار آرانی، دبیر علمی همایش، به ارائه گزارش مختصری از روند برگزاری همایش پرداخت. سپس سخنرانان ویژه کنفرانس به ارائه سخنرانی پرداختند.

پس از مراسم آغازین و سخنرانی سخنرانان مدعو، سخنرانی های علمی به دو بخش تقسیم شد: سخنرانی اساتید داخلی به زبان فارسی که در سالن اصلی همایش ادامه یافت و سخنرانی های

دکتر حسن بشیرنژاد
عضو هیئت علمی دانشگاه فرهنگیان استان مازندران

اولین کنفرانس بین المللی آموزش و پرورش تطبیقی، به همت دانشگاه لرستان و انجمن آموزش و پرورش تطبیقی ایران در روزهای دوم و سوم آذرماه در دانشگاه لرستان برگزار شد. در این همایش بین المللی، علاوه بر محققان و پژوهشگران داخل کشور و برخی از مسئولین آموزش و پرورش و دانشگاه فرهنگیان، تعدادی اساتید خارجی نیز شرکت داشتند که اقدام به ارائه سخنرانی و یا برگزاری کارگاه نمودند.

همچنین حدود شصت نفر از اعضای هیئت علمی دانشگاه فرهنگیان نیز در این کنفرانس فرصت حضور یافتند و توانستند از تجربیات و دانش اساتید فن در زمینه تربیت معلم و شیوه های

سخنرانان بین المللی به زبان انگلیسی که در سالن همایش دانشکده علوم پایه برگزار گردید. برنامه سخنرانی های صبح و عصر روز اول کنفرانس به شرح زیر بوده است:

عناوین سخنرانی	کشور/ دانشگاه	Name	
نظام های آموزشی و بحران های فرهنگی: تصویر مسلمانان در کتاب های درسی	University of Hong Kong, China	Dr. Liz Jackson	۱
نظام های آموزشی و بحران های فرهنگی در دنیای قرن بیست و یکم	North-West University, South Africa	Prof. C.C. Wolhuter	۲
نظام های آموزشی و بحران های فرهنگی: مطالعه موردی انتقال مابعد - سوسیالیست	Vilnius University, Lithuania	Prof. Rimantas Zelvyys	۳
نظام های آموزشی و روابط فرهنگی: نقش آموزش معلمان و سیاست های آموزشی در عصر بحران ها، خشونت و افراط گرایی مذهبی	University of Crete, Greece	Dr. K.G. Karras	۴
مفهوم شهروندی در قرن بیست و یکم: نگرانی ها و مسائل از منظر آموزش و پرورش تطبیقی	University of Crete, Greece	Prof. Pella Calogiannakis	۵
زمینه های تنش فرهنگی - اجتماعی معاصر و مفهوم سازی آموزش شهروندی	North-West University, South Africa	Prof. J.L. Vander Walt	۶
مابین گفتمان های اسلام گرایی و دموکراسی سکولار: مدارس جامعه مسلمانان در کیپ تاون در پرتو چشم انداز آفریقای جنوبی مابعد آپارتاید	Stellenbosch University, South Africa	Prof. Aslam Fataar	۷
روندهای جدید در آموزش عالی: ژاپن و ایران	Waseda University, Japan	Prof. Keiko Sakurai	۸

شده‌اند.

سخنرانی‌های پنل صبح در همین جا به پایان رسید و حاضران برای صرف ناهار به سالن غذاخوری دانشگاه رفتند. موقع صرف ناهار فرصتی بود تا ایرانیان حاضر در کنفرانس با اساتید خارجی به گفتگو و تبادل اطلاعات بپردازند. بنده نیز به اتفاق دو همکار خوبم از دانشگاه فرهنگیان خراسان و گلستان فرصت یافتیم با خانم پرفسور ساکورای دور یک میز بنشینیم و با ایشان تبادل اطلاعات داشته باشیم. خانم ساکورای که مدتی را در ایران به سر برده است، به راحتی فارسی صحبت می‌کند. ضمناً وقتی به اطرافم در سالن غذاخوری نگاه کردم، دیدم که سایر همکاران ما از دانشگاه فرهنگیان نیز با اساتید خارجی بر سر یک میز در حال صرف ناهار و گفتگو هستند. این روحیه جستجوگری و اشتیاق به کسب اطلاعات از سایر فرهنگ‌ها و نظام‌های آموزشی در بین همکاران هیئت علمی دانشگاه فرهنگیان واقعاً ستودنی است. امیدوارم مسئولین دانشگاه فرصتی برای مطالعه یا بازدیدهای علمی در سایر کشورها برای همکاران فراهم نمایند. مسلماً این موضوع به رشد و تعالی دانشگاه کمک فراوانی خواهد کرد.

بقیه سخنرانی‌ها در بعد از ظهر در همان سالن ادامه یافت، اما از آنجایی که همزمان کارگاهی در زمینه مقایسه آموزش در مدارس ایران و ژاپن توسط خانم پرفسور تویوکو موری در حال برگزاری بود، بنده ترجیح دادم در این کارگاه شرکت نمایم.

کارگاه خانم موری به تحلیل تطبیقی آموزش در مدارس ایران و ژاپن اختصاص داشت. ایشان هم تا حدودی به زبان فارسی تسلط داشتند و توانستند کارگاهشان را به زبان فارسی برگزار کنند. وی که یک ایران‌شناس است و مدت دو دهه است که در مورد فرهنگ و نظام آموزشی ایران مطالعه می‌کند، اظهار داشت که معمولاً دانشجویان خود را برای آشنایی با فرهنگ و سیستم آموزشی دیگر کشورها با خود به کشورهای مختلف می‌برد. نکته جالب این بود که بار اول دانشجویانش تمایلی برای سفر به ایران نداشتند و در واقع از این کار واهمه داشتند، اما پس از سفر به ایران، کاملاً دیدگاهشان عوض شد و همه آن‌ها دوستان خوبی در ایران پیدا کردند.

عالی بوده است. ضمناً شعار عدالت اجتماعی و برخورداری از فرصت‌های برابر تحصیلی در ایران نیز در سال‌های اخیر با ایجاد برخی محدودیت‌های جنسیتی برای برخی رشته‌ها چندان محقق نشده است.

□ پرفسور وندر والت (دانشگاه نورث-وست آفریقای جنوبی)

سخنران دیگر این پنل، پرفسور وندر والت از دانشگاه نورث وست آفریقای جنوبی بودند. ایشان به نقش آموزش و پرورش در آموزش فرهنگ شهروندی و همچنین تحمل عقاید مذهبی دیگران پرداختند. ایشان تأکید نمودند که آموزش باید بتواند به تقویت روحیه بخشندگی، مهمان‌نوازی، همدردی با دیگران و تحمل سایر ایدئولوژی‌ها کمک کند و افراد را نسبت به خطرات وطن ملی گرای افراطی و همچنین افراطی‌گری مذهبی آگاه کند.

□ پرفسور رمینتاس زلوئیس (دانشگاه ویلنیوس / لیتوانی)

پرفسور رمینتاس زلوئیس از کشور لیتوانی آخرین سخنران پنل در قبل از ظهر و ناهار بودند ایشان به بررسی نظام‌های آموزشی و روند رشد و توسعه کشورهای استقلال یافته پس از فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی سابق پرداختند. این کشورها، پس از استقلال، نظام‌های سیاسی و اجتماعی گوناگونی را در پیش گرفتند. برخی از آن‌ها به شیوه‌های جدید آموزشی ملهم از کشورهای غربی و از نظر سیاسی به نظام لیبرالیسم روی آوردند، برخی نیز همچنان به نظام کمونیسم و نظام‌های آموزش سنتی حاصل از آن پای بند ماندند و برخی دیگر نیز روند مستقلى را در پیش گرفتند. ایشان با ارائه جداول و نمودارهایی روند پیشرفت و توسعه این کشورها در ابعاد مختلف را با هم مقایسه کردند. در مجموع کشورهای متمایل به غرب موفقیت بیشتری نسبت به کشورهای وفادار به کمونیسم داشتند. برای نمونه، در شاخص‌های توسعه، کشورهای مانند استونی، اوکراین، لتونی و لیتوانی در صدر جدول و در مقابل کشورهایی مانند تاجیکستان و ترکمنستان در انتهای جدول واقع

بنده در تمامی این سخنرانی‌ها حضور یافتیم و ضمن ضبط صدای سخنرانان (که البته به خاطر فاصله کیفیت چندان خوبی ندارد)، نکات مهم و ارزنده این سخنرانی‌ها را نیز یادداشت نمودم. گزارش تمام جزئیات این سخنرانی‌ها و کارگاه‌های برگزار شده در این جا نه میسر است و نه ضروری. بنابراین بنده به اختصار به برخی مطالب ارائه شده که می‌توانند برای مقایسه با نظام آموزشی ما سودمند واقع شوند اشاره می‌کنم.

□ پرفسور سی سی چارل ولتر (رئیس انجمن آموزش و پرورش تطبیقی آفریقای جنوبی)

اولین سخنران در پنل صبح، پرفسور ولتر، رئیس انجمن آموزش و پرورش تطبیقی کشور آفریقای جنوبی بود. ایشان در سخنرانی خود ضمن ابراز خشنودی از تأسیس انجمن آموزش و پرورش تطبیقی در ایران، اعلام نمود که ایران پس از نیجریه، چهل و سومین کشوری است که چنین انجمنی را تأسیس می‌کند.

□ پرفسور کیگو ساکورای (دانشگاه واسادا ژاپن)

سخنران بعدی خانم پرفسور کیگو ساکورای از دانشگاه واسودا در شهر توکیو بودند. ایشان در سخنرانی خود به مقایسه روندهای جدید در آموزش عالی ایران و ژاپن پرداختند. خانم ساکورای در سخنرانی‌شان در سه محور اساسی نظام آموزش عالی در ایران و ژاپن را با هم مقایسه نمودند: افزایش ثبت نام در دوره‌های دانشگاهی، افزایش نقش بخش خصوصی، و افزایش تأثیر پدیده جهانی شدن بر تحولات آموزش عالی در دو کشور. آمار و جداول ارائه شده توسط ایشان نشان می‌داد که نظام آموزش عالی ایران در دو دهه گذشته در مقایسه با ژاپن، به لحاظ کمی رشد بسیار سریع‌تری به ویژه در بخش خصوصی داشته است. این رشد در راستای هدف ایجاد عدالت اجتماعی و آموزشی صورت گرفته است بدون آنکه نیازهای بازار کار دیده شود، این در حالی است که در ژاپن نیازهای بازار کار، تعیین‌کننده رشد و گسترش نظام آموزش

که همچنان با آن‌ها در ارتباط‌اند.

پرفسور تویوکو مریا که در تمام مدت سخنرانی لبخند بر لب داشتند، سخنانشان در مورد مشاهدات خود از مدارس ایران را این گونه آغاز نمودند:

«اولین باری که به اتفاق دانشجویانم در کلاس درس ایرانی حاضر شدیم، یک موضوع برای ما خیلی عجیب بود و آن اینکه چرا دانش آموزان این قدر در کلاس حرف می‌زنند. دانش آموزان ژاپنی در کلاس ساکت هستند. ایرانی‌ها خیلی حرف می‌زنند معلمان ژاپنی هم زیاد حرف نمی‌زنند. همه چیز رو روی تخته می‌نویسند و دانش آموزان هم همه آن‌ها را در دفترشان یادداشت می‌کنند و یاد می‌گیرند. معلمان ایرانی خیلی کم روی تخته می‌نویسند. بیشتر حرف می‌زنند و از دانش آموزان سؤال شفاهی می‌پرسند و آنها هم با حرف جواب می‌دهند. این اصلاً در مدارس ژاپن رایج نیست. فقط می‌نویسند و یاد می‌گیرند و در امتحان هم کتبی جواب می‌دهند»

برای ایشان جای سؤال بود که اگر معلمان نمی‌نویسند و دانش آموزان هم یادداشت نمی‌کنند، پس چگونه یاد می‌گیرند. ایشان می‌گفتند دانش آموزان ژاپنی بیشتر ساکت و درونگرا هستند و قبل از آنکه چیزی بگویند باید فکر کنند و آن را بنویسند. اگر دانش آموزی در کلاس سخنی بیجا و بی معنی بر زبان بیاورد مورد تمسخر دوستانش واقع می‌شود. بنابراین مجبورند محتاط باشند. ایشان معتقد بودند دانش آموزان ژاپنی در بیان شفاهی و مهارت گفتاری قوی نیستند ولی عمل گرا و مسئولیت پذیر هستند..

ایشان افزودند که خود دانشجویان ژاپنی اعتراف داشتند که کلاسهای ایرانی خیلی فعال تر و جذاب تر از کلاسهای ژاپنی هستند و این می‌تواند به افزایش اعتماد به نفس و رشد مهارت گفتاری و ارتباط کلامی دانش آموزان ایرانی کمک کند. در مدرسه‌های ژاپن حتی اگر دانش آموزی بعد از یک سفر علمی یا اردوی تفریحی بخواهد نظر یا احساس خود را نسبت به آن بیان کند، بازهم باید آن را بنویسد. این روش اگرچه معایب زیادی دارد، می‌تواند به رشد مهارت نگارش و همچنین سنجیده سخن گفتن کمک نماید.

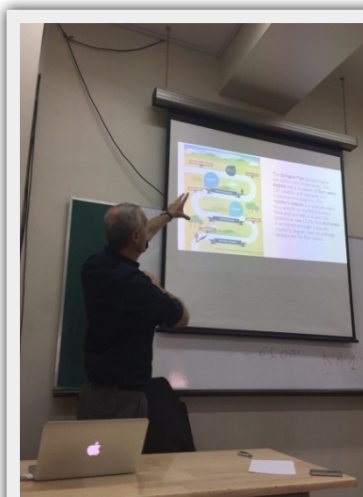
خانم تویوکو اعتراف داشتند که از دهه ۱۹۹۰ بدین سوی روند جهانی شدن بر فرهنگ و آموزش ژاپن نیز اثر گذاشت و ژاپنی‌ها دریافته‌اند که حضور موفق تر ژاپنی‌ها در محافل علمی بین‌المللی مستلزم برخورداری از مهارت ارتباطی بالاست. از سال ۲۰۱۵ ژاپن درهای خود را به سوی جامعه جهانی گشود و اکنون حدود یک میلیون و ششصد هزار خارجی در ژاپن تحصیل یا کار می‌کنند و در مقابل حدود یک میلیون و سیصد هزار ژاپنی در

خارج از ژاپن حضور دارند. حتی ژاپنی‌ها در سالهای اخیر به موضوع آموزش زبان انگلیسی نیز توجه ویژه نشان دادند و قرار است از سال ۲۰۱۸ این زبان از پایه سوم در مدارس ژاپن آموزش داده شود. اگرچه حاضران در این کارگاه به نقد، ارزیابی و مقایسه دو نظام آموزشی و بیان محاسن و معایب هر یک پرداختند، اما در اینجا از بیان هرگونه نقد و نظر اجتناب می‌کنیم و این کار را به خوانندگان محترم وا می‌گذاریم.

با اتمام این کارگاه نوبت به آخرین برنامه روز اول کنفرانس رسید که اجرای موسیقی سنتی لرستان در سالن اصلی کنفرانس بود.

موسیقی شور انگیز لری، وجد و نشاط حضار ایرانی و خارجی را به همراه داشت و در واقع خستگی یک روز کاری سخت را از تن همه به در کرد. ترانه زیبای «بارو بارو...» که برای هر ایرانی آشناست و همینطور آهنگ حماسی «دایه دایه...» که به نوعی خاطره ملی و یادآور دوران جنگ و مبارزه است، به شدت مورد استقبال حضار واقع شدند.

روز دوم کنفرانس ساعت هشت صبح جمعه سوم آذرماه با برگزاری دو کارگاه به طور همزمان آغاز گردید بنده در کارگاه پرفسور «خاویر بارکوین ریوز»، استاد دانشگاه مالاگا اسپانیا تحت عنوان «تربیت معلم در اسپانیا» شرکت نمودم. پرفسور

ریوز تسلط چندانی بر زبان انگلیسی نداشتند و انگلیسی را با لهجه غلیظ اسپانیولی صحبت می‌کردند اما اسلایدهایی که تهیه کرده بودند، بسیاری از ابهامات را رفع می‌کرد. ایشان در ابتدا اشاره ای به اتحادیه اروپا و وضع آموزش در کشورهای این اتحادیه نمودند و همچنین نظام تربیت معلم در کشورهای اتحادیه اروپا را در گذشته و زمان حاضر تشریح نمودند و در بخش پایانی به نظام تربیت معلم در کشور اسپانیا پرداختند.

ایشان ضمن نشان دادن تصاویری از دانشکده علوم تربیتی دانشگاه مالاگا اسپانیا، اظهار داشتند که از سال ۲۰۱۰ به این سوی کشور اسپانیا در زمینه تربیت معلم از دستورالعمل برنامه مشترکی موسوم به برنامه «بولونیا» تبعیت می‌کند. البته دوره تربیت معلم در کشورهای عضو اتحادیه اروپا از سه سال تا پنج سال متغیر است. برای نمونه این دوره در کشورهای اتریش، بلژیک، اسپانیا و ایرلند حدود سه سال است، در کشورهای مانند دانمارک، فنلاند، هلند، اسلواکی، مجارستان، لهستان و پرتغال حداقل چهار سال است. دوره تربیت معلم در برخی کشورها نیز بیش از پنج سال طول می‌کشد که از جمله می‌توان به آلمان، ایتالیا و فرانسه اشاره کرد.

ایشان همچنین به دوره‌های تحصیلی در کشورهای مختلف و همچنین واحدهای درسی دوره تربیت معلم در اسپانیا اشاره کردند که در اینجا از ذکر جزئیات آن‌ها خودداری می‌کنم. دوره کارورزی و نحوه ارزیابی این دوره در اسپانیا اگرچه مشابهتهایی با دوره کارورزی دانشجویان معلمان در کشورمان دارد، اما برخی تفاوت‌ها نیز مشاهده می‌شود. برای مثال دوره کارورزی در آنجا پس از اتمام واحدهای درسی و در یک دوره پیوسته شش ماهه یا بیشتر و تحت نظر استاد و معلم راهنما صورت می‌گیرد و هر استاد راهنمای کارورزی حد اکثر هشت دانشجویان را راهنمایی می‌کند که در مقایسه با تعداد دانشجویان تحت نظر یک استاد راهنما در دانشگاه فرهنگیان بسیار ایده آل به نظر می‌رسد.

این کارگاه با صرف ناهار و همزمان با مراسم اختتامیه همایش به پایان رسید. در اینجا لازم می‌دانم از مسئولان دانشگاه فرهنگیان که امکان حضور اعضای هیئت علمی دانشگاه فرهنگیان را در این جلسات و کارگاه‌های آموزشی فراهم نمودند، یک بار دیگر صمیمانه سپاسگزاری نمایم. همچنین از میزبانی بسیار شایسته مدیریت و کارکنان دانشگاه فرهنگیان لرستان و پرسنل زحمت کش مرکز رفاهی فرهنگیان لرستان کمال امتنان را دارم.

{ i a p s }

International Association of Physics Students

IAPS is a completely student-run association for physics students and student societies from around the world, which has been working to promote peaceful collaboration among the international community of physics students since 1987.

Activities:

- Networking, executive subcommittees, journal of the IAPS (JIAPS), ...
- **Yearly events:** International Conference of Physics Students (ICPS), Physics League Across Numerous Countries for Kick-ass Students (PLANCKS), Annual General Meeting (AGM)
- **Special events:** affordable professional excursions (CERN, Gran Sasso, iaps4fusion, Lights of Tuscany, ...), outreach activities (School Day, IAPS Light Grant, ...)
- **Grants:** article contests, ICPS Worldwide Grant, IAPS Member Action Programme (IMAP), ...

We're open to cooperation!

Contact us at: ec@iaps.info
<http://www.iaps.info>

پیوستن انجمن دانشجویان فیزیک دانشگاه فرهنگیان به انجمن جهانی دانشجویان فیزیک

حسین پاینده
فارغ التحصیل دبیری فیزیک دانشگاه فرهنگیان

انجمن جهانی دانشجویان فیزیک (IAPS) با هدف ایجاد یک اجتماع جهانی از دانشجویان فیزیک برای فعالیت در یک فضای صلح آمیز در سال ۱۹۸۷ به صورت رسمی شروع به فعالیت نمود. اعضای شورای اصلی این انجمن که در رأس اجرایی این انجمن قرار دارند، توسط کمیته‌های ملی و محلی انتخاب می‌شوند و به طور منظم بر فعالیت‌های اصلی و فرعی انجمن نظارت می‌کنند.

از سال ۱۹۸۷، انجمن جهانی دانشجویان فیزیک در راستای حمایت از روابط دوستانه و همکاری بین دانشجویان فیزیک از سراسر جهان مشغول به فعالیت بوده است. این انجمن از اعضای خود در فعالیت‌های علمی و حرفه‌ای، و همچنین در بحث و گفتگو در مورد مسائل علمی، اجتماعی و فرهنگی حمایت می‌کند. انجمن جهانی دانشجویان فیزیک یک سازمان غیر دولتی شناخته شده است که توسط دانشجویان فیزیک از سراسر جهان با روح درک متقابل و برابری رهبری می‌شود. مهم‌ترین گردهمایی سالانه این انجمن، «کنفرانس بین‌المللی دانشجویان فیزیک» (ICPS) است که هر ساله در تابستان در یک کشور برگزار می‌شود. این گردهمایی که با حضور بیش از ۴۰۰ نفر از دانشجویان فیزیک از سراسر دنیا برگزار می‌شود بزرگ‌ترین کنفرانس در این رشته به شمار می‌رود. از جمله مهم‌ترین برنامه‌های این انجمن می‌توان به: بازدید از مؤسسات تحقیقاتی جهانی، مدارس تابستانه، برنامه‌های تبادل و جلسات چند ملیتی در سراسر جهان، ترنومتر جهانی فیزیک (پلانک)، روز مدرسه فیزیک اشاره کرد.

انجمن جهانی فیزیک و دانشگاه فرهنگیان

دانشگاه فرهنگیان با استفاده از بورسیه آموزشی ۵۰۰ یورپی این انجمن تحت حمایت مدیریت همکاری‌های علمی بین‌المللی دانشگاه با شرکت در برنامه روز جهانی مدرسه فیزیک با موضوع انرژی و محیط زیست در آبان ماه ۱۳۹۵ فعالیت خود را در این انجمن شروع نمود. روز جهانی مدرسه فیزیک ۱۳۹۵ که با شرکت سراسری دانشجویان فیزیک دانشگاه فرهنگیان از سراسر پردیس‌های کشور در قالب ۵۰ تیم در مناطق محروم اجرا شد، به عنوان گسترده‌ترین اجرا از سوی انجمن جهانی انتخاب شد.

در تابستان ۱۳۹۶ با حضور آقای امیرحسین پاینده، فارغ التحصیل دبیری فیزیک دانشگاه فرهنگیان در کنفرانس جهانی فیزیک ۲۰۱۷ در تورین ایتالیا و دفاع از برنامه‌های اجرایی انجمن دانشجویان فیزیک دانشگاه فرهنگیان گامی مؤثر برای زمینه‌سازی پیوستن انجمن دانشگاه به انجمن جهانی دانشجویان فیزیک برداشته شد و با حمایت مدیریت همکاری‌های علمی بین‌المللی دانشگاه فرهنگیان، در آذرماه ۱۳۹۶، انجمن دانشجویان فیزیک دانشگاه فرهنگیان با امضای تفاهتنامه به عضویت رسمی این انجمن جهانی درآمد.

حضور دانشگاه فرهنگیان در دوازدهمین نشست بین الملل دانشگاه‌های منتخب کشور

دکتر فرهاد قربان دوردی نژاد
مدیر همکاری‌های علمی بین المللی
دانشگاه فرهنگیان

دوازدهمین نشست مشورتی معاونان و مدیران بین الملل دانشگاه‌ها، مراکز آموزش عالی و پژوهشی منتخب کشور روز ۲۹ آذرماه ۱۳۹۶ با حضور دکتر سالار آملی قائم مقام وزیر علوم در امور بین الملل و رئیس مرکز همکاری‌های علمی بین المللی در دانشگاه قم برگزار گردید.

در این نشست، ابتدا حجت الاسلام و المسلمین دکتر دیرباز رییس دانشگاه قم ضمن خیر مقدم به مدیران و معاونان بین الملل دانشگاه‌ها و مراکز منتخب علمی تاکید داشتند که تلاشگران انقلابی عرصه بین الملل در کنار فعالیت‌های بین المللی خود باید فرهنگ ایرانی اسلامی، انسانیت، اخلاق و معنویت را نیز مد نظر قرار دهند. ایشان بر احیای تمدن والای اسلامی، نقش پر رنگ و تاثیرگذار ایران در جهان و تحقق اهداف انقلاب اسلامی در بخش بین الملل تاکید داشتند.

در ادامه دکتر حسین سالار آملی، قائم مقام وزیر علوم و رئیس مرکز همکاری‌های علمی و بین المللی وزارت علوم ضمن تشکر از مسئولین دانشگاه قم به عنوان میزبان این نشست در دو بخش کارشناسی و کلیات به تبیین رئوس برنامه ششم توسعه و دانشگاه‌های مشترک

پرداختند و چهار نگاه کلان بین الملل وزارت علوم را برای حاضران برشمردند:

پایبندی به اعتقادات در عرصه بین الملل، رعایت و هماهنگی با دیگر ادارات و وزارت خانه‌های دولتی، حفظ خط مشی فعالیت‌های بین المللی در راستای منویات مقام معظم رهبری و در نظر گرفتن مسئله نفوذ دشمن، گسترش فعالیت‌های بین المللی در کشورهای حوزه مقاومت.

آقای دکتر آملی ضمن مخاطب قراردادن مدیران و معاونان بین الملل با عنوان سربازان عرصه بین المللی سازی دانشگاه و مراکز علمی، تاکید وزیر محترم علوم بر بین المللی سازی و همکاری‌های علمی بین المللی در کنار تجاری سازی نتایج حاصل از تحقیق و ایجاد ارتباط میان دانش و جامعه در جهت رفع نیازهای جامعه و مردم و آموزش فنی و حرفه ای و علمی کاربردی را نشان از اهمیت و جایگاه فعالیت‌های بین المللی در کشور دانست. ایشان ضمن تاکید بر ضرورت بین المللی شدن دانشگاه‌ها تعریفی جامع از یک دانشگاه بین المللی را ارائه نمود که عمده ویژگی‌های آن عبارتست از:

- جذب دانشجوی خارجی
- برگزاری دوره تحصیلی مشترک یا دپارتمان مشترک در سطح دانشگاه
- تعریف پروژه‌های مشترک در سطح محققین
- استاد راهنمای مشترک (دانشجوی ایرانی و استاد خارجی)
- برگزاری سمینارهای مشترک

در نتیجه هر دانشگاهی که بتواند این موارد را عملی کند، می‌تواند مدعی باشد که یک دانشگاه بین المللی است. از این روی، دانشگاه‌های معتبر کشورهای آمریکا، انگلیس،

دکتر حسین سالار آملی، قائم مقام وزیر علوم و رئیس مرکز همکاری‌های علمی و بین المللی وزارت علوم

جانبه مرکز همکاری‌های بین‌المللی خبر داده و تاکید داشتند که ردیف بودجه مشخص برای فعالیت‌های بین‌الملل اکثر دانشگاه‌ها دیده شده است. ایشان مدیران بین‌الملل را نسبت انجام پیگیری‌های مورد نیاز و استفاده از این بودجه‌ها و عملیاتی کردن برنامه‌های خود تشویق کردند.

آقای دکتر کاوه کوهیان معاون مرکز همکاری‌های علمی بین‌المللی وزارت علوم

آقای دکتر کوهیان با اعلام برگزاری برنامه روز علم ایران و آلمان در اوایل اسفند از دانشگاه‌های عضو کارگروه آلمان و دیگر مراکز علاقه‌مند و مستعد برای حضور فعال در این برنامه دعوت کردند و در ادامه به شاخص‌های وزارت علوم برای رتبه‌بندی سطح بین‌المللی بودن دانشگاه‌های داخل کشور پرداختند. در جدول زیر، روند بین‌المللی سازی دانشگاه‌های کشور بر اساس این شاخص‌ها در سالهای ۹۵ و ۹۶ مقایسه شده است.

و دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی و فنی و حرفه‌ای و دانشگاه جامع علمی _ کاربردی در داخل کشور در چهارچوب سیاست‌های شورای عالی انقلاب فرهنگی اقدام نماید. نحوه سرمایه‌گذاری مشترک، تسهیل تعاملات ارزی و تردد اعضای هیئت علمی و دانشجویان در آئین نامه اجرایی که با پیشنهاد سازمان، سازمان اداری و استخدامی کشور و دستگاه‌های اجرایی ذی ربط به تصویب هیات وزیران می‌رسد، مشخص می‌شود.

با توجه به ظرفیت‌های بالای دانشگاه‌های کشور و حمایت‌ها و تلاش‌های وزارت علوم در تسهیل روند بین‌المللی شدن دانشگاه‌ها و مراکز علمی کشور، تا کنون درخواست‌ها و پیشنهادهای زیادی از طرف دانشگاه‌ها و مراکز علمی داخلی برای ایجاد ارتباط با مراکز علمی خارج از کشور به مرکز همکاری‌های علمی بین‌المللی وزارت علوم ارسال شده است و دانشگاه‌های ایرانی استقبال خوبی در این رابطه داشته‌اند. از این روی شورای بین‌الملل وزارت علوم متشکل از بخش‌ها و ارگان‌های مختلف کشور درخواست دانشگاه‌ها را بررسی کرده و بعد از تأیید و صدور مجوزهای لازم، دانشگاه‌ها می‌توانند فعالیت‌های بین‌المللی خود را با کشورهای خارجی اجرایی نمایند.

در ادامه آقای دکتر کوهیان معاون مرکز همکاری‌های علمی بین‌المللی وزارت علوم، از روند رو به رشد و شکل‌گیری فضای همکاری‌های علمی بین‌الملل در دانشگاه‌ها و پروژهای فراوانی که در این رابطه ارائه شده‌اند، ابراز خرسندی کردند. ایشان ضمن برشمردن محدودیت‌های پیش روی فعالیت‌های بین‌المللی از تلاش‌ها و حمایت‌های همه

آلمان و فرانسه برای جذب دانشجویان بین‌المللی با یکدیگر رقابت می‌کنند.

آقای دکتر سالارآملی اعلام کرد که بر اساس برنامه ششم توسعه، تا پایان سال ۱۳۹۶ باید ۶ دانشگاه ایران در میان ۱۰۰ دانشگاه برتر آسیا قرار بگیرند و در پایان برنامه ششم و سال ۱۴۰۰ این تعداد باید به ۱۰ دانشگاه برسد. همچنین در پایان این برنامه تعداد شعب خارجی دانشگاه‌های ایرانی باید به ۱۶ شعبه برسد. حمایت علمی و مالی این فعالیت‌ها بر عهده مرکز همکاری‌های علمی بین‌المللی وزارت علوم می‌باشد، اما انتخاب نوع فعالیت و محل فعالیت بر عهده دانشگاه است و وزارت علوم در رابطه با انتخاب دانشگاه‌ها و کشورهای هدف اختیارات کاملی به دانشگاه‌ها و مراکز علمی داده است. ایشان اعلام کردند که تا پایان سال ۱۴۰۰ باید حدود ۸ دانشگاه یا مرکز علمی مشترک با دانشگاه‌های خارجی تأسیس کنیم تا به جایگاه واقعی و شایسته خود در عرصه علمی و بین‌المللی برسیم.

آقای دکتر سالارآملی با تاکید بر الزام اجرای فعالیت‌های مصوب در برنامه ششم مفاد ماده ۶۴ برنامه ششم توسعه را متذکر شد که به منظور تحقق اقتصاد دانش بنیان، افزایش بهره‌وری، تنظیم رابطه متقابل تحصیل و اشتغال، گسترش همکاری و تعاملات فعال بین‌المللی و افزایش نقش مردم در مدیریت علمی و فناوری کشور طبق مصوبات:

الف) به دولت اجازه داده می‌شود به منظور ارتقای علمی و رقابت بین دانشگاه‌های کشور و تعاملات بین‌المللی در طی اجرای قانون برنامه نسبت به ایجاد واحدها و شعب آموزش عالی با مشارکت دانشگاه‌های معتبر بین‌المللی

شناسه های بین المللی دانشگاه‌ها		۹۵	۹۶
۱۱- تعداد کسب جوایز بین‌المللی خارج از کشور		✓	×
۱۲- تعداد سامانه فعال به یک زبان بین‌المللی		✓	×
۱۳- آخرین تعداد پژوهشگر - عضو هیات علمی مابین یک درصد دانشمندان برتر جهان بر مبنای Essential Science Indicators (ESI)		×	✓
۱۳- تعداد تفاهم‌نامه‌های منعقد ۲ سال اخیر که بیش از ۲۵٪ بندهای آن (حتی یک مورد) اجرایی شده باشد		✓	✓
۱۴- تعداد شعبه دانشگاه در خارج از کشور (شعبه/دانشجو)		✓	✓
۱۵- میزان دریافت اعتبار (گرنٹ) بین‌المللی (به هزار دلار)		✓	✓
۱۶- کسب رتبه در بین ۱۰۰ دانشگاه برتر آسیا (Times Higher Education)		✓	✓
۱۷- کسب رتبه در بین ۵۰۰ دانشگاه برتر دنیا (Times Higher Education)		✓	✓
۱۸- هر گونه فعالیت برجسته بین‌المللی خارج از محورهای فوق		×	✓

شناسه های بین المللی دانشگاه‌ها		۹۵	۹۶
تعداد اعضای هیات علمی و تعداد دانشجویان			
۱- تعداد دانشجویان خارجی		✓	✓
۲- تعداد اساتید و مدرسان خارجی		✓	✓
۳- تعداد پروژه‌های مشترک با محققان دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی خارج از کشور		✓	✓
۴- تعداد مقالات مشترک با محققان خارجی		✓	✓
۵- تعداد همکاری آموزشی با ایرانیان مقیم خارج از کشور		✓	✓
۶- تعداد همکاری پژوهشی (تعریف پروژه مشترک) با ایرانیان خارج از کشور		✓	✓
۷- تعداد فرصت مطالعاتی خارج از کشور ارائه شده به اعضای هیات علمی		✓	✓
۸- تعداد فرصت مطالعاتی (Post-Doc) ارائه شده به هیات علمی و فارغ‌التحصیلان دیگر کشورها		✓	✓
۹- تعداد برگزاری دوره مشترک با دیگر دانشگاه‌های معتبر دنیا		✓	✓
۱۰- تعداد مقالات در نشریات science و nature از زمان تأسیس دانشگاه		×	✓

Farhangian Teacher Education University(FTEU)

An In-house Publication
by the International Scientific Cooperation Unit (ISCU)
Issues 5-6 ,autumn/ winter 2018

Email: international@cfu.ac.ir